

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 2 від 24 . 04 . 2023 року

Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

**Програма
фахового іспиту з фінансів, банківської справи та страхування**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітня програма: 072.00.01 Фінанси і кредит

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри фінансів
протокол № 2 від «8» березня 2023 р.
Завідувач кафедри

Андрій РАМСЬКИЙ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту з фінансів, банківської справи та страхування (далі – Програма) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою фінансів Факультету економіки та управління для спеціальності 072 Фінанси, банківська справа і страхування.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Метою фахового іспиту є перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст і відповідності її вимогам підготовки для здобуття другого (магістерського) освітнього рівня за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові другий (магістерський) освітній рівень спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Фаховий іспит проводиться у формі тестування, що здійснюється протягом 60 хвилин в системі електронного тестування Університету (освітнє середовище Moodle), що дозволить оцінити рівень підготовки абітурієнта та визначити його можливості для навчання на спеціальності. Фаховий іспит передбачає відповідь на 30 тестових завдань закритого типу простої множинної форми: у кожному завданні потрібно вибрати одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих. Тестові завдання охоплюють весь зміст програми і добираються випадковим чином.

Кваліфікаційні вимоги до знань і умінь вступників

Під час проходження фахового іспиту з фінансів, банківської справи та страхування абітурієнт повинен показати **знання** із теоретичних основ дисциплін циклу професійної і практичної підготовки освітнього ступеня «бакалавр». А також продемонструвати **вміння**:

- аналізувати стан фінансової сфери функціонування суб'єктів господарювання із застосуванням надбань сучасної світової та вітчизняної науки;
- виявляти і розуміти зміни, які відбуваються на фінансових ринках;
- складати бухгалтерську та оперативну звітність, обчислювати показники господарсько-фінансової діяльності підприємства;
- аналізувати інформацію фінансово-правового характеру для прийняття ефективних рішень в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКА

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

з дисциплін, які виносяться на фаховий іспит

1. Сутність фінансів, їх функції і роль

Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин. Функції фінансів: зміст, властивості, призначення, та взаємозв'язок. Об'єкти і суб'єкти розподілу і перерозподілу вартості суспільного продукту.

2. Фінансова система та фінансова політика

Поняття фінансової системи, теоретичні основи її побудови. Зміст та структура фінансової системи. Сфери та ланки фінансових відносин, їх характеристика. Взаємовідносини між окремими сферами та ланками фінансової системи.

Фінансова політика – складова економічної і соціальної політики держави. Складові фінансової політики. Завдання і принципи фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики.

3. Фінанси господарських суб'єктів

Сутність фінансів господарських суб'єктів, принципи їх організації. Грошові надходження від діяльності підприємств, їх склад і економічна характеристика. Капітал підприємства. Валовий і чистий дохід. Загальний і чистий прибуток. Класифікація доходів і видатків. Фінансові ресурси. Власні й залучені грошові кошти. Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності.

4. Податки і податкова система

Сутність і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Податкова система: поняття, основи побудови. Становлення та розвиток податкової системи України.

5. Бюджет і бюджетна система

Бюджет як економічна і правова категорія. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Бюджетна система: поняття і принципи побудови. Джерела формування доходів державного бюджету.

6. Гроші та грошовий обіг

Походження і суть грошей. Роль грошей в ринковій економіці. Види грошей. Функції грошей. Організація грошового обігу. Складові елементи національної валютної системи. Суть і види валют. Грошова система України. Поняття грошової системи та її елементи.

Суть інфляції та її основні форми: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрита. Грошові реформи як радикальні заходи негативних соціально-економічних наслідків інфляції. Класифікація грошових реформ.

7. Форми і види кредиту

Необхідність і суть кредиту. Роль кредиту в ринковій економіці. Суб'єкти і об'єкти кредитних стосунків. Кредитна політика держави. Державний кредит. Функції кредиту. Основні форми кредиту: банківський, комерційний, споживчий, державний, міжбанківський, міжнародний. Види кредиту. Принципи кредитування.

8. Міжнародні валютно-кредитні відносини

Суть міжнародних валютних відносин. Поняття валютної системи. Основні елементи національної валютної системи. Сутність та класифікація валют. Міжнародні валютно-кредитні організації.

9. Банківська система України

Банківська система України, її організація. Роль і функції Національного Банку України. Облікова ставка ЦБ і її дія на економічні процеси. Комерційні банки, їх роль в економіці, функції, завдання, джерела грошових коштів. Види комерційних банків. Функції та операції комерційних банків. Принципи кредитування.

10. Страхування і страховий ринок

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування. Основні операції страхових компаній.

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Законодавчо обумовлена форма організації грошового обігу в державі – це:
  - а) грошова система;
  - б) емісійна система;
  - в) форма грошей;
  - г) грошова одиниця.

2. Якщо швидкість обороту грошей знизиться, то за інших рівних умов, необхідна для обігу кількість грошей:
  - а) збільшиться;
  - б) зменшиться;
  - в) не зміниться;
  - г) може збільшитися або зменшитися.

3. Виберіть правильне твердження:
  - а) безробіття зменшується під час економічного зростання;
  - б) безробіття зростає під час економічного зростання;
  - в) зайнятість збільшується під час депресії;
  - г) безробіття зменшується під час економічного спаду.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Банківська справа: навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, О. Л. Малахова. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 404 с.

2. Банківська система: навч. посіб. / Крилова О.В., Антипенко Н.В., Владика Ю.П., Волчанська І.В. Дніпро: Пороги, 2020. 324 с.
3. Фінанси підприємств: підручник / О.Б. Курило, Л.П. Бондаренко, О.Й. Вівчар, О.М. Чубка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
4. Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник / Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В. Ливдар. Львів: Видавництво "Простір-М", 2018. 298с.
5. Бюджетна система: підручник /І. В. Алексеев, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
6. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях): навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
7. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
8. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
9. Тридід О.М., Самородов Б.В., Вядрова І.М. та ін. Банківська система: підручник. Львів : «Новий Світ - 2000», 2020. 536 с.
10. Фінанси підприємств: підручник / О.Б. Курило, Л.П. Бондаренко, О. І. Вівчар, О.М. Чубка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

Додаткові

1. Конституція України від 28.06.1996р. № 254к/96-ВР (із змінами, внесеними згідно із Законами). [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
2. Господарський кодекс України, затверджений 16.01.2003 р. № 436-ІУ (із змінами, внесеними згідно із Законами).
3. Цивільний кодекс України, затверджений 16.01.2003 р. № 435-ІУ (із змінами, внесеними згідно із Законами).
4. Бюджетний кодекс України, затверджений 08.07.2010 р. № 2456-УІ (із змінами, внесеними згідно із Законами).
5. Податковий кодекс України, затверджений 02.12.2010 р. № 2755-УІ (із змінами, внесеними згідно із Законами).
6. Про банки і банківську діяльність: закон України від 07.12.2000р. № 2121-ІІІ. [Електронний ресурс]. редакція 03.07.2020р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
7. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999р. № 679-ХІV. від 20.05.1999р. в редакції від 01.07.2020р. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/679-14#Text>